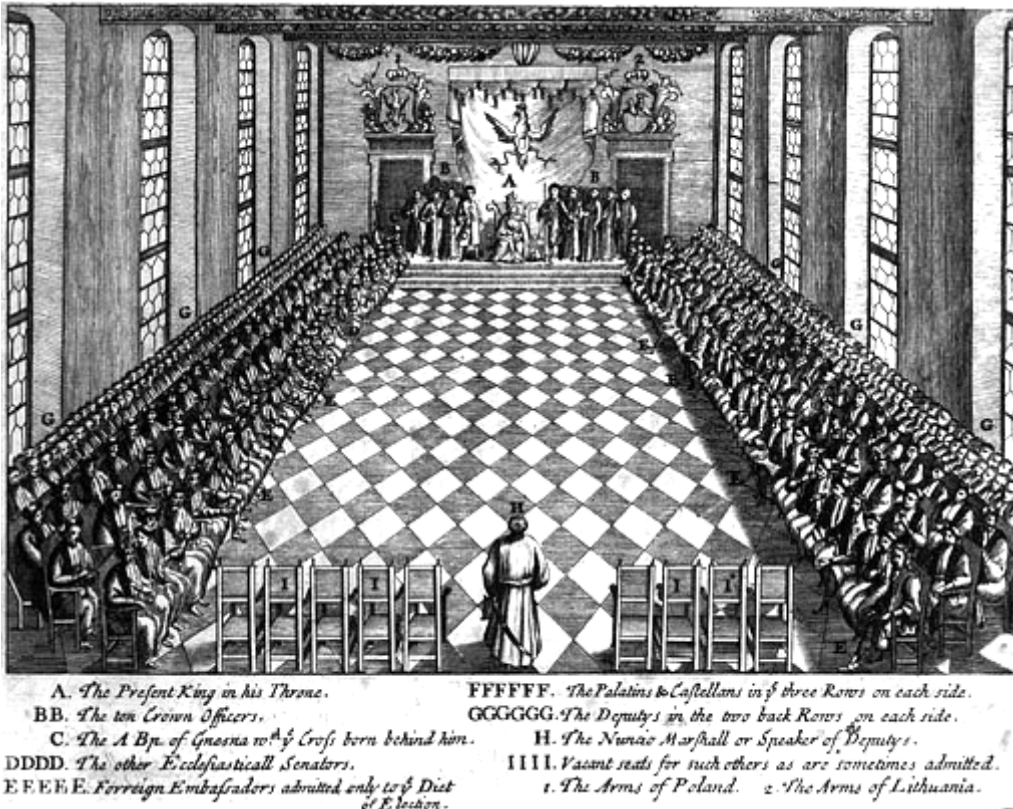

300 LAT TEMU OBRADOWAŁ SEJM NIEMY

Sejm niemy – jednodniowa sesja sejmku Rzeczypospolitej Obojga Narodów, która miała miejsce 1 lutego 1717 w Warszawie, za panowania króla Augusta II Mocnego. Sejm ten został nazwany „niemym” z powodu niedopuszczenia posłów do głosu, w obawie przed zerwaniem obrad. Miał charakter sejmku pacyfikacyjnego kończącego okres wojny domowej szlachty z królem Augustem II.

Połączone izby sejmku i senatu

August II Mocny dążył do ściślejszego powiązania Rzeczypospolitej Obojga Narodów i Elektoratu Saksonii, w której był dziedzicznym elektorem. Polska była wówczas pod wpływem cara Piotra I, którego wojska stacjonowały na jej terenie, natomiast August II dążył do zmniejszenia jego ingerencji w sprawy Rzeczypospolitej. Po wprowadzeniu wojsk saskich na tereny Polski w 1710 roku i brutalnemu nakładaniu przez nie kontrybucji na zrujnowanych wcześniej podczas III Wojny północnej majątkach szlacheckich, szlachta zareagowała związaniem w listopadzie 1715 konfederacji tarnogrodzkiej, czego skutkiem była dwuletnia wojna domowa.

Szlachta po nieudanych rokowaniach z królem, zwróciła się o mediację do cara Rosji, Piotra I. Skutkiem tego był układ między królem a szlachtą zawarty 3 listopada 1716 w Warszawie przy mediacji posła rosyjskiego Grzegorza Dołgorukiego, zatwierdzony później na jednodniowym sejmku, zwanym później niemym. Z powodu obaw przed jego zerwaniem nikomu oprócz przewodniczącego obradom marszałka Stanisława Ledóchowskiego oraz odczytujących nowe uchwały posłów nie wolno było się odzywać.

Marszałek Stanisław Ledóchowski

Wbrew powtarzanym w historiografii poglądom, Piotr I nie był gwarantem traktatu warszawskiego, do czego nie dopuścili król i konfederaci. W dodatku zobowiązał się wyprowadzić swoje wojska po uspokojeniu się w Polsce sytuacji wewnętrznej, co uczynił w 1719 roku. Po Sejmie niemym nastął 15-letni okres pokoju i odbudowy gospodarki.

Postanowienia sejmu niemego

- zmniejszenie władzy hetmanów (*Opisanie buław*)
- wprowadzenie stałych podatków na zawodową armię
- ograniczenie władzy senatu
- ograniczenie uprawnień podatkowych sejmików
- zakaz tworzenia konfederacji
- zakaz wydawania ekspektatyw
- ograniczenie swobód dysydentów (zakaz wznoszenia nowych zborów)
- zabroniono królowi Augustowi II Mocnemu opuszczania terytorium Rzeczypospolitej na dłuższy czas
- wojska saskie z wyjątkiem gwardii królewskiej liczącej 1200 żołnierzy, miały opuścić ziemie polskie i litewskie
- urzędnikom saskim odebrano prawo decydowania w sprawach Rzeczypospolitej, a jej urzędnikom w sprawach saskich
- obydwie państwa, tj. Rzeczpospolitą i Saksonię, miała łączyć tylko unia personalna
- na liczebność wojska przeznaczono 24 tys. *Porcji* żołdu (18 tys. koronnego i 6 tys. litewskiego)
- pozostawienie podziału wojska na autorament narodowy (husaria, pancerni, jazda lekka) i cudzoziemski (dragonia, piechota, artyleria)
- ustalenie liczby chorągwi autoramentu na 93 (16 husarskich i 77 pancernych)
- rozwiązanie formacji rajtarów
- wprowadzenie karabinów skałkowych z bagnetami,

Sejm Niemy zapoczątkował interwencje Rosji w wewnętrzne sprawy Polski. Sejm Niemy określił ustrój Rzeczypospolitej na całe półwiecze. W społeczeństwie wyczerpanym wojną, zbiedniałym, a zarazem pozbawionym środków na odbudowę, ustaliła się na wiele lat chwiejna równowaga pomiędzy „majestatem i wolnością”, królem i szlachtą.

WYKORZYSTANO: WIKIPEDIA